

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5089/2018
14.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Данијеле Николић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Српко Савић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5036/18 од 19.07.2018. године, у седници одржаној 14.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5036/18 од 19.07.2018. године у ставу првом изреке.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5036/18 од 19.07.2018. године у преосталом делу, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5036/18 од 19.07.2018. године у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 6826/2017 од 22.03.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе плати 260.000,00 динара, са законском затезном каматом од 22.03.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је одбијен захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати преко досуђеног износа од 260.000,00 динара до траженог износа од 612.000,00 динара, са законском затезном каматом од 22.03.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 56.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5036/18 од 19.07.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе у износу од 260.000,00 динара, као и законска затезна

камата на овај износ. Ставом другим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужилац да туженој на име трошкова поступка плати 6.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова другостепеног поступка плати 12.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП

Одлучујући о ревизији тужиоца у смислу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија у односу на став први побијане пресиде дозвољена и да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, против тужиоца је вођен кривични поступак под оптужбом да је као саизвршилац извршио кривично дело изнуде из члана 180. став 1. КЗ РС у вези са чланом 22. ОКЗ. Пресудом Првог основног суда у Београду К 16387/10 од 29.06.2012. године, тужилац је ослобођен од оптужбе, која пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 6266/12 од 28.02.2013. године, коју је тужилац примио 18.04.2013. године. Током трајања кривичног поступка тужиоцу је у два пута одређиван притвор, први пут је био у притвору од 02.12.2003. године до 26.01.2004. године, у трајању од 56 дана, а затим од 14.03.2006. године до 28.04.2006. године, у трајању од 46 дана. Тужилац је 29.12.2015. године поднео захтев надлежном министарству ради постизања споразума о постојању штете и врсти и висини накнаде, о ком захтеву није одлучено.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио захтев тужиоца, применом члана 584., 588., 589., 591. Законика о кривичном поступку и члана 200. Закона о облигационим односима, с обзиром да је утврдио да је неоснован преговор застарелости потраживања тужиоца. Првостепени суд је закључио да је неоснован приговор застарелости потраживања накнаде штете, јер је тужилац другостепену пресуду – пресуду Апелационог суда у Београду Кж1 6266/12 од 28.02.2013. године примио 18.04.2013. године, тужбу поднео 10.05.2017. године, при томе имајући у виду да се тужилац обраћао Министарству правде Републике Србије 29.12.2015. године ради накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе и да није добио одговор у року од 3 месеца, да је дошло до застоја застаревања у периоду од 3 месеца сходно члану 589. став 1. и 2. Законика о кривичном поступку, када не тече застарелост предвиђена чланом 591. Законика о кривичном поступку.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиоца, ценећи приговор застарелости потраживања тужиоца правилном применом материјалног права.

Чланом 584. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, број 72/2011, 55/2014), прописано је да неосновано лишеним слободе сматра се лице које је било лишено слободе, а није дошло до покретања поступка, или је правноснажним решењем поступак обустављен или је оптужба одбијена, или је поступак правноснажно окончан одбијајућом или ослобађајућом пресудом. Чланом 588. ставом 1. истог законика прописано је да пре подношења суду тужбе за накнаду штете, оштећени је дужан да поднесе захтев министарству надлежном за послове правосуђа ради постизања споразума о постојању штете и врсти и висини накнаде. Чланом 589. ставом 1. Законика о кривичном поступку прописано је да ако захтев за накнаду штете не буде усвојен или Комисија не одлучи о захтеву у року од 3 месеца од дана када је поднет, оштећени може надлежном суду поднети тужбу за накнаду штете. Ставом 3. истог члана прописано је да док траје поступак из става један овог члана, не тече застарелост предвиђена у члану 591. овог законика. Чланом 591. Законика о кривичном поступку прописано је да право на накнаду штете застарела за 3 године од дана правноснажности првостепене одбијајуће или ослобађајуће пресуде, односно правноснажности првостепеног решења којим је поступак обустављен или оптужба одбијена, а ако је поводом жалбе решавао Апелациони суд – од дана пријема одлуке Апелационог суда.

Код утврђеног да је тужилац другостепену пресуду Апелационог суда у Београду Кж1 626/12 од 28.02.2013. године примио 18.04.2013. године, да се у складу са чланом 588. Законика о кривичном поступку обратио надлежном министарству ради постизања споразума, о ком захтеву није одлучено, то следи да је задњи дан када је тужилац могао да поднесе тужбу суду био 18.07.2016. године, па како је тужилац тужбу поднео 10.05.2017. године, то је правилно закључио другостепени суд да је потраживање тужиоца застарело. Наиме, правилан је закључак другостепеног суда да је рок за остваривање права тужиоца за накнаду предметне штете почео да тече од дана када је тужилац примио одлуку Апелационог суда у Београду сходно члану 591. Законика о кривичном поступку, односно од 18.04.2013. године, да застарелост није текла 3 месеца, за време док је трајао поступак о захтеву тужиоца министарству надлежном за послове правосуђа, па како је у складу са наведеним задњи дан када је тужилац могао да поднесе тужбу суду био 18.07.2016. године, а тужилац тужбу поднео 10.05.2017. године, то је његово потраживање застарело, па је стога правилна одлука другостепеног суда којом је одбијен као неоснован захтев тужиоца.

С тога су неосновани наводи ревизије којима се указује да другостепени суд приликом оцене приговора застарелости потраживања није правилно применио материјално право.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Чланом 404. став 1. ЗПП прописано је да ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење право (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од 5 судија.

У овом случају не постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе и ново тумачење права, узимајући у обзир одлуку о захтеву тужиоца, са којих разлога је Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Чланом 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскиоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате накнаде штете поднета је 10.05.2017. године, а вредност побијаног дела правноснажне пресуде од 352.000,00 динара очигледно не прелази динарску противвредност од 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, због чега је Врховни касациони суд применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић